

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 113/2012-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. novembra 2012 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť P. H. a Š. H., obaja bytom B., zastúpených advokátkou JUDr. Ľ. V., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 540/2000 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 540/2000 p o r u š i l základné právo P. H. a Š. H. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Okresnému súdu Bardejov vo veci vedenej pod sp. zn. 8 C 540/2000 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietáhov.

3. P. H. a Š. H. p r i z n á v a finančné zadosťučinenie každému v sume po 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré j e Okresný súd Bardejov p o v i n n ý vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. P. H. a Š. H. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 284,84 € (slovom dvestoosemdesiatštyri eur a osemdesiatštyri centov), ktoré j e Okresný súd Bardejov p o v i n n ý vyplatiť na účet ich advokátky JUDr. Ľ. V., K., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. II. ÚS 113/2012 z 10. mája 2012 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť P. H. (ďalej aj sťažovateľ v 1. rade“) a Š. H. (ďalej aj „sťažovateľ v 2. rade“, spolu len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bardejov (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 540/2000.

V podstatnej časti sťažnosti sťažovatelia uviedli, že na okresnom súde podali 23. februára 2000 žalobu vo veci, v ktorej sa domáhali neplatnosti zmluvy o zabezpečovacom prevode práva podľa § 553 Občianskeho zákonníka registrovanej na Okresnom úrade B., odbore katastrálnom (ďalej aj „kataster“) pod č. V 133/2000 k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. 8, k. ú. B.

Po podaní žaloby okresný súd riešil otázku príslušnosti súdu, ktorú vyriešil Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) uznesením zo 17. mája 2000, ktorým rozhodol, že

vecne príslušný je Okresný súd Bardejov. Dňa 26. januára 2001 bolo nariadené prvé pojednávanie. Ďalšie nasledovali 14. marca 2001 a 26. marca 2001, ktoré bolo odročené na neurčito. Následne okresný súd nariadil termín pojednávania na 16. január 2002. Pojednávanie bolo odročené na 6. marec 2002. Toto pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že bude nariadené znalecké dokazovanie. Pojednávanie nariadené na 18. apríl 2002 sa neuskutočnilo a následne okresný súd určil ďalší termín pojednávania na 4. jún 2002. Toto bolo rovnako zrušené a bol daný nový termín na 18. jún 2002. Toto konanie bolo odročené na neurčito s tým, že bude nariadené znalecké dokazovanie.

Sťažovatelia v ďalšom popísali priebeh konania od 11. novembra 2002 do 28. septembra 2006 a uviedli:

„Dňa 12. 3. 2007 právny zástupca navrhovateľov robil podanie v ktorom oznamuje, že dňa 9. 3. 2007 keď pojednával vo veci pred OS Bardejov 2 C 70/06 t. j. v konaní v ktorom sa dcéra žalovaného G. O. domáhala vyplatenia sumy 800 000,- SK voči žalovaným a to na základe ďalšej údajnej zmluvy a ktoré konanie neskôr na základe späťvzatia návrhu samotnej žalobkyne bolo uznesením 22. 9. 2009 aj zastavené, zistil, že do spisu 8C 540/2000 údajne dňa 8. 1. 2007 bolo doručené podanie navrhovateľov v ktorom svoju žalobu v plnom rozsahu zobrali späť a to na základe mimosúdnej dohody. V tomto podaní zároveň právny zástupca uviedol, že po konzultácii s klientmi zistil, že žiadna mimosúdna dohoda neexistuje a že ani takéto späťvzatie žaloby neurobili a že trvajú na podanej žalobe...

Následne súd určil pojednávanie na deň 3. 1. 2008, ktoré sa aj riadne uskutočnilo a toto pojednávanie bolo odročené na 20. 3. 2008 s tým, že sudca potrebuje vypočúť žalovaného, ktorý sa na toto pojednávanie nedostavil. Pojednávanie dňa 20. 3. 2008 sa neuskutočnilo a to na základe žiadosti právneho zástupcu žalovaného z dôvodu čerpania dovolenky a bol určený termín na 14. 5. 2008. Toto pojednávanie sa uskutočnilo avšak zase bez účasti žalovaného a bolo odročené na deň 24. 6. 2008. Je pravdou, že toto pojednávanie právny zástupca navrhovateľov žiadal odročiť z dôvodu kolízie termínov a nesúhlasu navrhovateľov aby sa pojednávalo bez prítomnosti právneho zástupcu. Súd následne vytýčil termín na 6. 11. 2008. Ďalšie pojednávanie sa malo uskutočniť 28. 1. 2009, avšak bolo odročené z dôvodu žiadosti právneho zástupcu žalovaného na deň 24. 3. 2009, avšak toto sa neuskutočnilo... pojednávanie bolo odročené na 18. 5. 2009. Na toto pojednávanie sa však

ospravedlnila právna zástupkyňa... Súd následne vytýčil termín na 4. 12. 2009 avšak toto sa neuskutočnilo... Následne súd vytýčil termín pojednávania na deň 10. 2. 2010, ktorého sa nezúčastnil ani odporca ani právny zástupca odporcu, avšak súd pojednával, vypočul aj svedka a pojednávanie odročil na neurčito z dôvodu nariadenia znaleckého dokazovania na overenie pravosti podpisov na údajnú mimo súdnu dohodu zo dňa 25.10. 2006 a už uvedeného späťvzatia návrhu. Súd uznesením zo dňa 15. 3. 2010 uložil navrhovateľom uhradiť 200,- € preddavok na znalecké dokazovanie, proti ktorému títo dali odvolanie dňa 12. 4. 2010, nakoľko je tu dôvod pre oslobodenie od súdnych poplatkov. Súd dňa 6. 5. 2010 vydal výzvu, ktorou navrhovatelia mali dokladovať svoje majetkové pomery, ktoré súdu obratom predložili a súd uznesením zo dňa 27. 5. 2010 zrušil napadnuté uznesenie.

Následne súd dňa 16. 6. 2010 vydal uznesenie o nariadení znaleckého dokazovania znalcom Bc. N. Keďže ani v auguste r. 2011 neexistoval znalecký posudok a to napriek tomu, že znalec mal 2 mesačnú lehotu na vypracovanie posudku navrhovatelia podaním zo dňa 1. 8. 2011 urgovali súd v tom slova zmysle aby súd urgoval vyhotovenie znaleckého posudku alebo ak znalec pôvodne ustanovený nie je schopný ho vypracovať aby pribral do konania nového znalca.

Vzhľadom k tomu, že márne uplynul vlastne jeden rok a navrhovatelia už pociťovali viac ako nepríjemnú skutočnosť, že vlastníkom v katastri spornej nehnuteľnosti je zapísaný žalovaný a tento dal vypnúť elektriny do rodinného domu a požadované predbežné opatrenie zo strany súdu nebolo povolené, navrhovatelia podali sťažnosť k rukám predsedu súdu dňa 4. 11. 2011, kde v podstate skonštatovali, že síce do r. 2007 nemôžu konanie súdu považovať za nečinnosť, avšak od uvedeného obdobia majú za to, že súd dostatočne vo veci nekoná a fakticky jeden celý rok neriešil otázku vypracovania znaleckého posudku... Navyše poukázal na tú skutočnosť, že súd vydal nové uznesenie a to 10. 11. 2011, ktorým spis bol odňatý znalcovi N., pribral nového znalca PhDr. G. a následne vydal ďalšie uznesenie a to dňa 28. 11. 2011, kde namiesto znalca PhDr. G. ustanovil nového znalca Ústav súdneho inžinierstva Žilinskej Univerzity, Žilina, detašované pracovisko a tomuto znalcovi povolil lehotu do 30. 4. 2012...

V tomto prípade sa jedná o súdny spor, v ktorom sa žalobcovia domáhajú ochrany vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v ktorej títo bývajú a viac ako 12 ročná neistota

navrhovateľov na definitívne doriešenie tohto sporu je dôvodom pre podanie ústavnej sťažnosti.“

Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd o ich sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Právo sťažovateľov v 1. a 2. rade zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky na konanie bez zbytočných prieťahov konaním Okresného súdu Bardejov porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Okresnému súdu Bardejov, aby konal vo veci vedenej pod sp. zn. 8C 540/2000.

Sťažovateľom sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške po 3 319,39 € každému, ktoré je Okresný súd Bardejov, povinný zaplatiť sťažovateľom do 3 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

Sťažovateľom sa priznáva náhrada trov konania.“

2. Po prijatí sťažnosti predseda okresného súdu v podaní doručenom ústavnému súdu 20. júna 2012 uviedol:

„Žaloba sťažovateľov, ktorou sa domáhajú určenia neplatnosti zmluvy o zabezpečovacom prevode práva, bola tunajšiemu súdu doručená dňa 28.2.2000.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že samotní sťažovatelia postup okresného súdu v namietanom konaní do roku 2007 nepovažujú za postup so zbytočnými prieťahmi.

Sťažovatelia namietajú nečinnosť okresného súdu v období rokov 2007 až 2010, pričom svoje námietky predstavili v dvoch rovinách.

1. Tvrdili, že okresný súd bol nečinný v súvislosti s potrebou vyriešenia otázky nariadenia znaleckého dokazovania vo vzťahu k namietanej pravosti podpisov sťažovateľov na podaní, ktorým malo dôjsť z ich strany k späť vzatiu žaloby a ktoré malo byť okresnému súdu doručené dňa 8.1.2007. Sťažovatelia totiž trvali na tom, že k späťvzatiu žaloby z ich strany nedošlo. Okrem toho predmetom znaleckého dokazovania mala byť aj otázka pravosti podpisov sťažovateľov na mimosúdnej dohode zo dňa 25.10.2006. Predmetná mimosúdna dohoda mala byť podkladom späť vzatia žaloby, pričom okresnému súdu bola predložená na pojednávaní dňa 14.5.2008, hoci okresný súd uložil právnenmu zástupcovi žalovaného, aby túto mimosúdnu dohodu predložil v lehote do konca februára 2008.

Vychádzajúc z obsahu spisu možno akceptovať nečinnosť súdu v období od 30.1.2008 do 15.3.2010, lebo už na pojednávaní konanom dňa 30.1.2008 právna zástupkyňa sťažovateľov navrhla vykonať znalecké dokazovanie vo vzťahu k pravosti podpisov sťažovateľov na napádaných listinách...

2. Tvrдили, že okresný súd zaujal benevolentný prístup k činnosti znalca, keď nevykonal opatrenia na včasné vypracovanie znaleckého posudku.

Vychádzajúc z obsahu spisu však nemožno akceptovať vyššie uvedené tvrdenie sťažovateľov, lebo aj keď k nečinnosti v naznačených súvislostiach došlo, túto nespôsobil okresný súd, ale znalec. Pritom okresný súd so zámerom odstrániť túto nečinnosť využil voči znalcovi aj poriadkové opatrenia a nakoniec nečinného znalca z konania odvolal. Považujem za potrebné dodať, že terajšia lehota na podanie znaleckého posudku bola určená na základe telefonickej dohody so znaleckým ústavom, pričom z pohľadu možností ostatných znalcov, ide o lehotu najprijateľnejšiu.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 8 C 540/2000:

- 28. februára 2000 sťažovatelia podali na Okresnom súde Bardejov žalobu o určenie neplatnosti zmluvy o zabezpečovacom prevode práva, pričom žaloba bola zaevidovaná pod sp. zn. 8 C 101/00,

- 28. marca 2000 bol spis doručený Okresnému súdu Vranov nad Topľou z dôvodu námietky miestnej príslušnosti, kde bola vec zaevidovaná pod sp. zn. 5 C 209/00,

- 27. apríla 2000 bol spis doručený krajskému súdu, Okresný súd Vranov nad Topľou vyjadril nesúhlas s postúpením veci,
- 14. júna 2000 bol spis doručený Okresnému súdu Vranov nad Topľou s uznesením krajského súdu sp. zn. 7 Nc 27/00, ktorým rozhodol, že na konanie je miestne príslušný Okresný súd Bardejov,
- 3. júla 2000 bol spis doručený okresnému súdu, vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 8 C 540/00,
- 29. novembra 2000 okresný súd vyzval sťažovateľov na zaplatenie súdneho poplatku v lehote 7 dní, právnu zástupkyňu sťažovateľov vyzval, aby v lehote 7 dní doručila zmluvu o zabezpečovacom prevode, žalovanému doručil žalobu s tým, aby sa k nej v lehote 7 dní vyjadril,
- 6. decembra 2000 právna zástupkyňa doručila okresnému súdu zmluvu o zabezpečovacom prevode,
- 11. decembra 2000 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovaného k žalobe,
- 8. decembra 2000 sťažovatelia zaplatili súdny poplatok,
- 18. januára 2001 sťažovatelia doručili ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní nariadenom na 26. január 2001 z dôvodu kolízie termínov právnej zástupkyne,
- 14. februára 2001 sťažovatelia ospravedlnili svoju neúčasť na pojednávaní nariadenom na 16. február 2001,
- 16. februára 2001 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovatelia neboli prítomní, prítomný bol len žalovaný, pojednávanie bolo odročené na 14. marec 2001,
- 14. marca 2001 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovatelia neboli prítomní, prítomná bola ich právna zástupkyňa, pojednávanie bolo odročené na 26. marec 2001; v prípade neúčasti sťažovateľov im okresný súd pohrozil pokutou 5 000 Sk,
- 23. marca 2001 sa uskutočnilo pojednávanie, účastníci boli prítomní, pojednávanie bolo odročené na účely ďalšieho dokazovania,
- 29. marca 2001 žalovaný oznámil meno a adresu svedka,
- 30. marca 2001 právny zástupca žalovaného predložil splnomocnenie na zastupovanie a doklady k sporu,
- 1. októbra 2001 sťažovatelia podali návrh na vydanie predbežného opatrenia,

- 3. októbra 2001 okresný súd vyzval sťažovateľov na zaplatenie súdneho poplatku za návrh,
- 10. októbra 2001 sťažovateľ v 2. rade zaplatil súdny poplatok,
- 29. októbra 2001 okresný súd uznesením sp. zn. 8 C 540/00 zamietol návrh na vydanie predbežného opatrenia (toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 23. novembra 2001),
- 18. decembra 2001 okresný súd požiadal katastrálny odbor Okresného úradu B. o zapožičanie spisu sp. zn. V 133/2000, súčasne požiadal MUDr. G., primára psychiatrického oddelenia, o oznámenie, kedy bol sťažovateľ v 2. rade na protialkoholickom liečení a či bol 1 mesiac po ňom schopný robiť právne úkony,
- 10. januára 2002 bola okresnému súdu doručená správa od MUDr. G.,
- 14. januára 2002 právny zástupca žalovaného ospravedlnil neúčast' na pojednávaní nariadenom na 16. január 2002,
- 16. januára 2002 sa uskutočnilo pojednávanie, žalovaný nebol prítomný, pojednávanie bolo odročené na 6. marec 2002,
- 16. januára 2002 okresný súd urgoval kataster na predloženie spisu,
- 23. januára 2002 okresný súd požiadal Okresný súd Vranov nad Topľou o zapožičanie spisu sp. zn. 5 C 209/00,
- 13. februára 2002 Okresný súd Vranov nad Topľou oznámil, že spis sp. zn. 5 C 209/00 bol zaslaný Okresnému súdu Bardejov,
- 6. marca 2002 právny zástupca žalovaného ospravedlnil neúčast' na pojednávaní nariadenom na 3. február 2002 z dôvodu PN,
- 6. marca 2002 sa uskutočnilo pojednávanie, účastníci neboli prítomní, pojednávanie bolo odročené na 18. apríl 2002, keď mali byť predvolaní svedkovia T., C., O., O.,
- 18. apríla 2002 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovatelia neboli prítomní, bolo odročené na 4. jún 2002,
- 18. apríla 2002 okresný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľov, aby sa na najbližšie pojednávanie dostavila sama alebo zabezpečila substitúta, pretože ospravedlnenie z dôvodu kolízie termínov už nebude akceptovať; súčasne ju vyzval na zloženie zálohy 2 000 Sk na svedočné, na zloženie svedočného vyzval aj právneho zástupcu žalovaných,

- 18. júna 2002 sa uskutočnilo pojednávanie, účastníci boli prítomní, pojednávanie bolo odročené na neurčito na účely ďalšieho dokazovania,
- 25. júna 2002 v spise je záznam o zložení 2 000 Sk Š. H.,
- 17. júla 2002 v spise je záznam o zložení 10 000 Sk P. H.,
- 11. novembra 2002 okresný súd uznesením č. k. 8 C 540/00-143 ustanovil znalca PhDr. D. G.,
- 18. marca 2003 okresný súd požiadal Obvodné oddelenie Policajného zboru P. o pomoc pri doručovaní zásielky pre PhDr. G.,
- 4. apríla 2003 Obvodné oddelenie Policajného zboru P. oznámilo, že doručili zásielku pre znalca,
- 8. apríla 2003 PhDr. G. oznámil, že znalecký posudok „nemôže realizovať“, pretože bo ustanovený do funkcie riaditeľa ústavu na výkon väzby,
- 7. mája 2003 okresný súd uznesením ustanovil znalca Ing. Bc. J. M., lehota na podanie posudku bola určená do 30. júna 2003,
- 26. augusta 2003 okresný súd vyzval G. O., aby v lehote 5 dní doručila listiny so svojím podpisom z roku 1997 a 1999,
- 2. septembra 2003 svedkyňa doručila svoje podpisy,
- 2. septembra 2003 okresný súd zaslal znalcovi listiny na posúdenie,
- 4. novembra 2003 okresný súd vyzval znalca na oznámenie, v akom štádiu je vypracovanie posudku,
- 27. júla 2004 okresný súd urgoval znalca,
- 3. augusta 2004 znalec oznámil, že vypracuje posudok v lehote 30 dní,
- 10. decembra 2004 okresný súd urgoval znalca, pohrozil mu použitím poriadkových opatrení,
- 18. januára 2005 okresný súd urgoval znalca,
- 22. februára 2005 znalec doručil okresnému súdu posudok,
- 28. februára 2005 okresný súd zaslal znalecký posudok právnenému zástupcovi žalovaného aj právnej zástupkyňi sťažovateľov s tým, aby sa k nemu vyjadrili,
- 4. marca 2005 právna zástupkyňa sťažovateľov oznámila, že sťažovatelia nemajú námietky,
- 15. marca 2005 sa k znaleckému posudku vyjadril žalovaný,

- 18. marca 2005 okresný súd vyzval žalovaného, aby zložil 10 000 Sk na kontrolný znalecký posudok,
- 20. júla 2005 okresný súd uznesením sp. zn. 8 C 540/00 uložil žalovanému, aby v lehote 15 dní zložil 10 000 Sk,
- 20. júla 2005 okresný súd uznesením pribral znalca PhDr. G., uložil mu v lehote 30 dní vypracovať posudok,
- 23. augusta 2005 znalec oznámil okresnému súdu, že posudok môže vypracovať najskôr v októbri, požiadal o zaslanie zálohy 5 000 Sk,
- 30. novembra 2005 žalovaný zložil 10 000 Sk,
- 6. decembra 2005 okresný súd uznesením priznal znalcovi preddavok 5 000 Sk,
- 10. februára 2006 okresný súd vyzval znalca na doručenie posudku v lehote 15 dní,
- 7. februára 2006 znalec oznámil, že nemá spis a náležité podklady, preto nemôže vypracovať posudok,
- 31. marca 2006 okresný súd zaslal spis znalcovi a súčasne mu oznámil, že mu zaslal preddavok,
- 22. júna 2006 okresný súd urgoval vypracovanie znaleckého posudku,
- 6. júla 2006 znalec oznámil, že v dohľadnej dobe posudok nemôže vypracovať, najskôr ho môže vypracovať v septembri,
- 20. júla 2006 okresný súd oznámil účastníkom konania aj znalcovi, že lehota sa znalcovi predĺžila do 15. septembra 2006,
- 20. septembra 2006 znalec doručil okresnému súdu vyúčtovanie a posudok,
- 25. septembra 2006 okresný súd zaslal účastníkom konania znalecký posudok s tým, aby sa k nemu v lehote 10 dní vyjadrili,
- 29. septembra 2006 sťažovatelia oznámili, že súhlasia so závermi znaleckého posudku,
- 8. januára 2007 sťažovatelia vzali žalobu späť,
- 13. marca 2007 sťažovatelia žiadali o pokračovanie v konaní,
- 23. marca 2007 žalovaný oznámil, že súhlasí so späťvzatím žaloby, pretože medzi ním a sťažovateľmi došlo 25. októbra 2006 k mimosúdnej dohode,
- 21. novembra 2007 okresný súd uznesením poučil sťažovateľov, že na prerokovanie veci nie je potrebné nariadiť pojednávanie, uložil im, aby v lehote 15 dní oznámili, či

súhlasia s rozhodnutím veci bez nariadenia pojednávania, súčasne uznesením uložil žalovanému v lehote 15 dní vyjadriť sa k žalobe,

- 30. januára 2008 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovatelia boli prítomní, za žalovaného bol syn a jeho právny zástupca, pojednávanie bolo odročené na 20. marec 2008, právnomu zástupcovi žalovaného okresný súd uložil predložiť originál mimosúdnej dohody,

- 14. marca 2008 právny zástupca žalovaného ospravedlnil neúčast' žalovaného a svoju na pojednávani nariadenom na 20. marec 2008,

- 16. apríla 2008 znalec požiadal o znalečné,

- 14. mája 2008 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovatelia boli prítomní, za žalovaného bol syn a jeho právny zástupca, pojednávanie bolo odročené na 24. jún 2008 s tým, že bude predvolaná svedkyňa G. P.,

- 7. februára 2008 žalovaný doručil originál mimosúdnej dohody z 25. októbra 2006,

- 11. júna 2008 právny zástupca žalovaného ospravedlnil neúčast' na pojednávani nariadenom na 24. jún 2008,

- 13. júna 2008 Okresné riaditeľstvo Policajného zboru B. požiadalo o zaslanie kópie znaleckého posudku vypracovaného Ing. M.,

- 17. júna 2008 okresný súd zaslal okresnému riaditeľstvu Policajného zboru znalecký posudok,

- 20. júna 2008 právna zástupkyňa sťažovateľov ospravedlnila neúčast' na pojednávani nariadenom na 24. jún 2008,

- 12. septembra 2008 sa uskutočnilo pojednávanie, účastníci neboli prítomní, pojednávanie bolo odročené na 6. november 2008,

- 6. novembra 2008 sa uskutočnilo pojednávanie, účastníci neboli prítomní, pojednávanie bolo odročené na 28. január 2009,

- 13. januára 2008 právny zástupca žalovaného ospravedlnil neúčast' na pojednávani nariadenom na 28. január 2009,

- 15. mája 2009 právna zástupkyňa sťažovateľov ospravedlnila neúčast' na pojednávani nariadenom na 18. máj 2009,

- 18. mája 2009 sa uskutočnilo pojednávanie, účastníci neboli prítomní, bolo odročené na neurčito,

- 13. marca 2009 právny zástupca žalovaného požiadal o ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní nariadenom na 4. december 2009,

- 10. februára 2010 právny zástupca žalovaného ospravedlnil neúčasť na pojednávaní nariadenom na 10. február 2010,

- 10. februára 2010 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovatelia boli prítomní, žalovaný nebol prítomný, pojednávanie bolo odročené na neurčito na účely vykonania znaleckého dokazovania, overenia pravosti podpisov na podaní na č. 1. 189, ako aj na mimosúdnej dohode z 25. októbra 2006,

- 15. marca 2010 okresný súd uznesením č. k. 8 C 540/2000-247 uložil sťažovateľom zložiť preddavok na znalecké dokazovanie 200 €,

- 14. apríla 2010 sťažovatelia podali odvolanie proti uzneseniu z 15. marca 2010,

- 30. apríla 2010 okresný súd vyzval sťažovateľov na predloženie potvrdenia o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch na oslobodenie od súdnych poplatkov,

- 13. mája 2010 sťažovateľ v 2. rade doručil uvedené potvrdenie,

- 14. mája 2010 sťažovateľ v 1. rade doručil uvedené potvrdenie,

- 19. mája 2010 okresný súd zrušil výrok uznesenia o povinnosti platiť preddavok na znalecké dokazovanie,

- 20. mája 2010 okresný súd uznesením uložil žalovanému zložiť preddavok na znalecké dokazovanie 300 €,

- 1. júna 2010 žalovaný zložil 300 €,

- 16. júna 2010 okresný súd uznesením ustanovil Bc. M. N. za znalca z odboru písmostnalectva,

- 16. novembra 2010 okresný súd urgoval znalca,

- 5. januára 2011 okresný súd urgoval znalca,

- 30. marca 2011 okresný súd uznesením, ktoré nadobudlo právoplatnosť 3. mája 2011, uložil znalcovi pokutu 100 €,

- 17. mája 2011 okresný súd upozornil znalca, že v prípade ak nevypracuje posudok do 15. júna 2011, podá návrh ministrovi spravodlivosti na jeho vyčiarknutie zo zoznamu znalcov,

- 10. novembra 2011 okresný súd uznesením odvolal znalca N. a pribral znalca PhDr. D. G.,

- 18. novembra 2011 znalec oznámil, že nestihne vypracovať posudok v stanovenej lehote,
- 28. novembra 2011 úradný záznam: v telefonickom rozhovore so znalcom G. sa tento vyjadril, že reálna lehota na vypracovanie posudku je jeden rok,
- 28. decembra 2011 bol telefonicky kontaktovaný znalec V. R., ktorý uviedol, že reálne je vypracovanie posudku v lehote 10 mesiacov, súd by sa dostal k posudku rýchlejšie, keby si ho objednal v Ústave súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity,
- 28. novembra 2011 okresný súd uznesením č. k. 8 C 540/2000-287 ustanovil znalca (zároveň odvolal predchádzajúceho): Ústav súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 540/2000 dochádzalo k porušovaniu základného

práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov(...)

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, dĺžka napadnutého konania podľa názoru ústavného súdu bola v istej miere závislá od skutkovej zložitosti veci. Z právneho hľadiska vec nemožno považovať za zložitú, pretože ide o bežnú agendu všeobecných súdov. Potreba znaleckého dokazovania však prispieva k jej faktickej zložitosti. Tieto skutočnosti ústavný súd zohľadnil pri určení finančného zadosťučinenia.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľov v preskúmanom konaní, ústavný súd zistil, že počas dvanástich rokov trvania sporu okresný súd nariadil vo veci 13 pojednávaní, sťažovatelia sa však zúčastnili len na šiestich z nich. Súdny poplatok za návrh zaplatili až na výzvu okresného súdu deväť mesiacov po podaní žaloby. Tieto okolnosti v správaní sťažovateľov ústavný súd zobral do úvahy a zohľadnil ich na ich ťarchu, či a z akých dôvodov došlo v predmetnom konaní k zbytočným prietáhom.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci.

Z vyjadrenia okresného súdu je zrejmé, že sám uznal nečinnosť v období od 30. januára 2008 do 15. marca 2010 (25 mesiacov). Ústavný súd navyše konštatuje, že ani obdobie od júla 2002 do januára 2008 nemožno považovať za také, v ktorom by okresný súd postupoval efektívne. Počas tohto obdobia okresný súd vymenovával, urgoval a odvolával rôznych znalcov bez toho, aby ešte pred ich vymenovaním konzultoval časové a vecné možnosti týchto znalcov a následne aj za použitia poriadkových opatrení vyžadoval splnenie lehôt na vypracovanie posudkov. Tento neefektívny postup okresný súd opakoval aj v období od 16. júna 2010 do 28. novembra 2011. Uvedený postup okresného súdu treba považovať za zbytočné prietahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné, pretože k uvedenej nečinnosti, a teda k prietahom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania sťažovateľov, ale predovšetkým v dôsledku nečinnosti okresného súdu. Ústavný súd pritom už opakovane uviedol, že ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci, a teda vykonanie spravodlivosti bez zbytočných prietahov.

S poukazom na uvedené dôvody ústavný súd v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 8 C 540/2000 vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľom ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súde podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietahov.

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovatelia požadovali priznať primerané finančné zadosťučinenie každému v sume 3 319,39 €.

S prihliadnutím na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy pre sťažovateľov nepostačuje. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať im aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia základného práva sťažovateľov, najmä vzhľadom na povahu napadnutého konania považuje za primerané každému zo sťažovateľov v sume po 2 000 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľom do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľov, ktoré im vznikli v dôsledku ich právneho zastúpenia v konaní vedenom ústavným súdom advokátkou JUDr. Ľ. V.

Úhradu priznal za tri úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a spísanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Za dva úkony vykonané v roku 2012 patrí odmena v sume dvakrát po 127,17 € a režijný paušál dvakrát po 7,63 €. Výšku základnej sadzby tarifnej odmeny bolo potrebné v súlade s § 13 ods. 2 vyhlášky znížiť u každého zo sťažovateľov o 50 %, lebo ide

o spoločné úkony pri zastupovaní „dvoch alebo viacerých osôb“. Takto vypočítaná odmena predstavuje sumu 284,84 €.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľov (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľov rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. novembra 2012